

מוזיקה כהלכה

עדי נתנאלי מחלק את היום שלו לשניים: בחציו הוא אברך מן המניין בכולל ההלכה המפורסם של הרב אליהו בירושלים, ובחציו השני הוא מתכנת ודוגם מקצבים לכלי נגינה • כעת, כשזכה לקבל את תעודת "יורה יורה" השלישית שלו, הוא מספר איך משלבים בין חיי תורה לעולם המוזיקה • איזו עצה קיבל מהגיטריסט המפורסם, מה אמרו לו יצרני האורגן הידוע, ואיזה הלכות צריך לדעת כל בעל משפחה

רפאל ברנשטיין

את

הריאיון עם עדי נתנאלי, המוזיקאי ומתכנת המקצבים, היה קשה מאד לקבוע. "אני בשבועות מאד לחוצים", אמר לנו כאשר ניסינו לתאם את הריאיון. ניסינו אפילו לתאם ראיון ב"זום" או בדרך כלשהי אחרת, אך נתנאלי לא מצא את הזמן.

לבסוף, נמצא ה"חור" בזמן שלו בו יכולנו לדבר: נתנאלי סיפר שיש לו

נסיעה ארוכה ובה נוכל לשוחח בנחת.

מה קרה שאתה עסוק כל כך כעת? פתחנו ושאלנו.

"אני פשוט נוסע עוד מספר ימים לתערוכת המוזיקה הכי גדולה בעולם, שמתקיימת בכל שנה בלוס אנג'לס. מגיעים לשם יצרני קלידים וכלי נגינה מכל העולם. אני הולך להיפגש שם עם יצרנים של אורגנים שאני מפתח להם כל מיני דברים, וגם הולך לפגוש יצרנים של מוצרים שאולי גם אני ארצה לייצר או לשווק. ההכנות לתערוכה כזאת הן בלתי נגמרות. אני צריך גם להספיק להכין את כל האורגנים שלי, מבחינת התוכנות שתכננתי בהם, כי אחרי לוס אנג'לס אני נוסע לשבוע נוסף בניו יורק, למכור שם את הסטים שפיתחתי. כך שבשבועות האחרונים אני עובד מסביב לשעון".

או למטוס עולים איתך כל מיני סוגים של אורגנים שפיתחת להם תוכנות ומקצבים שונים?

"לא אורגנים ממש, אלא יו.אס.בי. אני נפגש שם עם יצרני האורגנים עצמם, ומראה להם: תראו, פיתחתי פסנתר חדש לאורגן שלכם. זה המקום היחידי שאתה יכול לפגוש בו עין בעין בכל היצרנים הקיימים, כמו, להבדיל, 'המלך בשדה'. המקום היחידי בעולם שאתה יכול לפגוש את כל היצרנים והמפתחים ולדבר איתם, זה שם. אתה רואה את יצרני ימיה

ואתה יכול להתלונן בפניהם על בעיות והם עונים לך איך

אתה יכול לשפר את העבודה שלך עם המוצר שלהם.

אתה מראה להם פיתוחים והם שוקלים אם לקנות

ממך או לא. זה חודש של הכנות לכזאת תערוכה.

ומלבד הביזנס, זה גם אירוע מאד מעניין. אתה

רואה שם את הנגנים הכי גדולים בעולם, כי

כל חברות הנגינה מהעולם מביאות אותם שם

להדגמות. אתה פוגש פתאום במתופף הכי גדול

ורואה את האנשים הכי גדולים בעולם בתחום,

ואתה יכול לדבר איתם ולהתייעץ איתם. זאת פעם

שלישית שאני נוסע לתערוכה הזאת".

והתגובות שנתנאלי שמע מהיצרנים עצמם,

הן טובות במיוחד. "נפגשתי עם המפתחים של

אורגני קורג והשמעתי להם דברים שעשיתי,

והם אמרו שאלו הדברים הכי טובים שהם שמעו

שמישהו עשה עם הכלים שלהם. כך נוצרים

קשרים ושיתופי פעולה, מה גם שהבאתי משם

המון רעיונות לאולפנים שלי. אתה רואה את כל החברות הכי גדולות בעולם, מאלה הסיניות הכי פשוטות ועד הגרמניות המפורסמות, וכולן מציגות שם את המוצרים שלהן. אתה מסתובב באולמות ענקיים ורואה את כל המוצרים שיוצאים בעולם, שחלק גדול מהם בכלל לא ידעת שקיימים. לקחתי משם רעיונות לעמדות ההדגמה שלי בחנויות המוזיקה. אני לומד משם הרבה".

המוזיקאי נתנאלי, הרב נתנאלי

עדי נתנאלי הוא שם ידוע בעולם הנגנים במוזיקה היהודית, ולא רק. הוא מומחה ותיק בתחום התכנות בעולם הנגינה ודגימות הסאונד, ונחל הצלחה רבה לפיתוחים שלו בקרב מוזיקאים וזמרים בארץ ובעולם.

לפני למעלה מ־20 שנה הקים אולפן משלו, "סינטי מיוזיק", שם נעשתה - בעיקר - עבודה יסודית של בניית קובץ דגימות ייחודי המותאם לאורגנים. בהמשך פיתח פיתוחים נוספים לעוד כלי נגינה. קובץ הדגימות שלו לאורגן, למשל, מכיל דגימות של רוב סוגי הכלים, מכיל הקשה ונשיפה ועד כלי קשת ומיתר.

לאולפן מגיעים טובי הנגנים, מהם נלקחות דגימות סאונד של הכלים השונים. הדגימות מוקלטות ונערכות באיכות גבוהה, כאשר לכל כלי מותאמת צורת הקלטה שתפיק ממנו את הצליל האיכותי ביותר. לאחר מכן, טובי הנגנים בארץ ובעולם משתמשים בקובץ הדגימות של נתנאלי באירועים ובהפקות, וכך, מה שאתם רואים היום - שאורגן אחד מגנן כאילו יש באירוע תזמורת שלמה, ואתם שומעים סקסופון, חצוצרה, תופים ושאר כלי הנגינה כאילו הם בעצמם פה, הרבה קרדיט על כך מגיע לעדי נתנאלי.

הוא עצמו מוזיקאי, כמובן, שבעבר ניגן באירועים וליווה את גדולי הזמרים, וגם עיבד לא מעט שירים. כיום, הוא עסוק ראשו ורובו בפיתוחים המוזיקליים, שצברו להם שם גם מעבר ליס.

אולם הפעם, לא הרזומה העשיר של נתנאלי הוא הסיבה לכתבה זו, אלא תעודה ייחודית שנוספה לו החודש. לא פחות ולא יותר - תעודת הוראה, "יורה יורה", על הלכות שבת, תעודה שלישית בסדרה.

וכך מסתבר, שלצד הקריירה המוזיקלית הענפה שמנהל המוזיקאי המחונן והמוערך, הוא מנהל קריירה נוספת, שונה אולי בתכלית השינוי, במסגרתה הוא משתלם במקצועות ההלכה בכולל אברכים מדי יום, ומוציא תעודות הוראה בזה אחר זה.

הזמרים והאמנים הגדולים במגזר מכירים אותו כבעל האולפן הפופולרי, אבל אברכי כולל ההלכה בירושלים, מכירים עדי נתנאלי אחר לגמרי, זה שיושב שעות ארוכות איתם, מלבן סוגיות אליבא דהלכתא.

אז איך משלבים בין השניים?

"כשלמדתי בישיבה קטנה", פורס נתנאלי את סיפורו האישי, "יהיה לי משבר קטן בערך בגיל 14, כמו הרבה בחורים. אך מאז עברתי שינוי

משמעותי, ומאד השתדלתי ללמוד ברצינות. בהתחלה זה היה כדי לעשות נחת להורים, כי הם ראו אותי עובר איזשהו משבר ורציתי להוכיח להם שהנה השתנית, אבל אט אט, ואני חושב שזו מתנה משמים, פתאום מתעורר לך הטעם בלימוד, התשוקה לרוחניות, ואתה נהנה לשבת וללמוד, נהנה להימנות על ספסלי בית המדרש ועל בני התורה.

"מצד שני, אני גם מאד אוהב מוזיקה ומאד אוהב אמנות ועיצוב, ומי שראה את האולפנים שלי יודע שעיצוב הוא ערך עליון בשבילי. וכך, פתאום אתה נמצא בין שני עולמות. מצד אחד עולם העיצוב והסגנון, שהוא ממש 'עולם הזה' לכאורה, אך מצד שני אני קולט שיש לי גם תשוקה ללימוד. כלומר, יש לי סיפוק גדול לסיים מסכתות וללמוד עוד דברים. אז התייעצתי עם רבנים ומשגיחים, בפניהם פרקתי מה שיש לי בלב.

"דווקא מישוהו מתעשיית המוזיקה, עמית יצחק, הגיטריסט של ישי ריבו, שהוא אדם מאד עמוק, אמר לי משהו מאד חכם תוך כדי שהוא ניגן אצלי באלבום הנעימות שהוצאתי. הוא אמר לי, 'אני מקנא בך שאתה לומד כל כך הרבה'. אמרתי לו, 'אני לעתים מרגיש שאם הייתי משקיע את כל כח הרצון שלי רק

בלימוד, הייתי נהיה גדול בעולם התורה, ואני כועס על עצמי קצת'. אז הוא אמר לי, 'אתה צריך לדעת שכל אדם נשלח לעולם לשליחות מסוימת, ואולי שליחותך היא להיות אדם שמתעסק גם במוזיקה וגם בלימוד ועל ידי זה לחזק אחרים שקשה להם לעשות את השילוב הזה. אולי בעקבותיך גם הם יגידו שהם יכולים'.

"היום אני יותר שלם עם זה. מאז השיחה הזאת יש לי יותר רגיעה ונחת לדעת שאני עושה את מה שאני צריך לעשות, שיש בי גם אהבה ללימוד וגם, להבדיל, למוזיקה. באמת השילוב ביניהן הוא עבודה קשה, אך הקב"ה נתן כוחות, הוא גורם שיהיה לך קצת פחות לחץ, כדי שתוכל ללכת לכולל יום יום וללמוד, לחזור על החומרים ואף להיבחן ולקבל תעודות הוראה. זאת מתנה שלא כל אחד זוכה לה".

מעולב בין העולמות

נתנאלי לומד מדי יום בכולל ההלכה המפורסם שהקים הרה"ג מרדכי

אליהו זצ"ל בגבעת שאול. "זה כולל הלכה, ונבחנתי במסגרת הכולל כבר כמה פעמים. לפני 10 שנים קיבלתי את תעודת ההוראה הראשונה, לפני 6 שנים קיבלתי תעודה נוספת, על הלכות ברכות, וכעת התעודה השלישית על הלכות שבת. הלכות שבת הן כמובן מאד מורכבות, וכעת אני מתלבט אם להתחיל ללמוד נושא אחר או לחזור שוב על כל מה שלמדתי. כי אם אינך חוזר, אתה עלול חלילה להתבלבל בין השיטות".

נתנאלי לומד שעתיים בכל בוקר בכולל, וחוזר אחר הצהריים שוב לספסלי הכולל, לעוד שעה שעתיים. "גם ביום בו יש לי סידורים שנוקעו לצערי בשעת הבוקר, אני מקפיד לבוא לכולל לזמן כלשהו, אפילו לחצי שעה, כדי לא לוותר על הקביעות".

לא סתם זכית לתעודת הוראה. אתה משיב לשאלות בהלכה, בהלכות שבת למשל?

"לעתים במשפחה שואלים אותי ואני משיב, אך אני אומר תמיד: אני לא לומד כדי להיות רב ופוסק, אלא כי יש לי תחושה טובה בלימוד. להבדיל, זה כמו שפרויקטים במוזיקה עושים לי תחושה טובה, גם ללא קשר לתמורה הכלכלית. גם על הלימוד אני מסתכל כך. אני לומד לא כדי להיות רב - גם לא אהיה במקומות האלה, כי אני מתעסק במוזיקה - אך הלימוד חשוב לי. ואני לומד נטו בשביל הלימוד וההספקים".

למה דווקא הלכה?

"מראש, זה הכולל שונכסתי אליו. מדובר בכולל מקסים, ויש לי הכרת הטוב אליו. אני לא האברך היחידי שם שעובד. אתה רואה שם את כל גווני האוכלוסייה הדתית והחרדית, כל השכבות. ובכולל הזה, זה הקו שם, של הלכה. ותשמע, זה חשוב מאד, בבית מסתכלים על האבא, מחכים למוצא פיו כשיש שאלה. בבית אתה כן פוסק. כשעולות כל מיני שאלות בהלכות שבת, אתה אומר לעצמך: אם אני לא אדע את הדעה ההלכתית, אף אחד אחר לא יגיד לי אותה. כך שבסופו של דבר ברור שזה תורם לבית, לידיעות. הלכות בורר והלכות בישול זה דבר מאד חשוב".

ההורים שלו, הוא מספר, וכל המשפחה, גאים בדרך שבחר, כמובן בזו התורנית, אך גם בזו המוזיקלית. "האמת היא שאבא שלי מוזיקאי בוגר האקדמיה, ובעבר הוא היה כותב פרטיטורות של תווים. אפילו היתה לו בצעירותו תזמורת חתונות. הוא היה מאד בקו של התזמורת, ולכן בהתחלה, כשנכנסתי לתחום התכנות במוזיקה, הוא הסתכל על זה קצת בעיניים מוזרות. כאילו, תשב תעשה מוזיקה, תלמד תווים, מה אתה דוגם לי תופים וגיטרות? אבל היום, כשהוא רואה למה התפתח כל מה שעשיתי אז, הוא

"אתה רואה שם את כל גווי האוכלוסייה הדתית והחרדית, כל השכבות. ובכולל הזה, זה הקו שם, של הלכה. ותשמע, זה חשוב מאד, בבית מסתכלים על האבא, מחכים למוצא פיו כשיש שאלה"

"השילוב בין מוזיקה לתורה הוא קשה, אך הקב"ה נותן כוחות, הוא גורם לכך שתוכל ללכת לכולל יום יום וללמוד"

מבין ותומך. אפשר לומר שהוא גאה בי בשני התחומים שאני נוגע בהם".

איפה אתה רואה שילוב בין העולמות, בין העולם התורני שלך לעולם המוזיקלי?

"אומרים שמוזיקה זה דבר רוחני. אני מרגיש, שכשיש לי יום בו אני מאוכזב, ואני יושב ומנגן שעה, הכל משתנה, פתאום אני מאושר. את ההרגשה הזאת יש לי גם אחרי לימוד. אם אתה יושב ולומד סוגיה ומבין אותה טוב ואתה נהנה מהלימוד, זה עושה לך גם הקלה ותחושה בלב, כמו שעושה לך המוזיקה. אי אפשר להסביר את זה, כי זו לא הנאה גשמית כמו אוכל שאחרי שעתים אתה נהיה שוב רעב, אלא ההנאה מלימוד ומוזיקה, היא הנאה רוחנית כזאת. אנחנו רואים לא מעט אדמו"רים שמנגנים. זה לא סתם, אלא כי הם לוקחים את הנגינה למקום של קדושה".

אולפן הקלטות, פודקאסטים ווידאו

אל עולם המוזיקה, נמשך עדי נתנאלי בעקבות אביו. "הייתי רואה את אבא שלי מנגן באירועים, ונמשכתי למוזיקה, לנגינה ולקלידים. בתחילת דרכי ניגנתי כבחור צעיר באורגן, במסיבות חנוכה בשיבה, אך לאט לאט עברתי לתפקידים של הרמוניות, ואמרתי: אני רוצה לנגן יותר מקצועי, כמו נגן בתמורת. אך די מהר אירעה התפנית שלי, לעולם התכנות. כי אמרתי לעצמי שראשית כל עליי לבנות לעצמי אורגן שישמע מאד טוב, כך שתהיה לי ייחודיות. מהר מאד אנשים שונים, והראשון ביניהם אגב היה עמירן דביר, אמרו לי: אתה צריך לעשות מזה עסק בפני עצמו, כך שתוכל למכור בכל יום כמה וכמה תוכנות וסטים לאורגנים, כי זה הרבה יותר רווחי. וזה מה שהיה. ובאמת התפנית הזאת גרמה לי להצליח לשלב את הלימוד עם המוזיקה, כי כנגן רגיל, מאד היה קשה לי לקום יום-יום לכולל אם הייתי חוזר ב־2 בלילה מאירוע. אך כיום, כשאני מתעסק יותר בתכנות, ויש לי צוות טכנאים מתחתי, עיקר העבודה שלי זה פגישות עם אנשים, כך שאני יכול לשלב את הלימוד ואני יותר גמיש מבחינת הזמנים. הקב"ה אפשר לי לעשות גם וגם, בלי שמשוה יפגע בשל הדבר השני.

"בכל מקרה, בהתחלה הייתי מתכנת כל מיני כלים, ולאט לאט הלקוחות הלכו וגדלו ונהיה יותר ביקוש, וממילא התפרסתי על יותר תחומים וכלים. פתאום, חנויות מוזיקה אמרו לי: כשיוצא אורגן חדש אנחנו רוצים להביא לך את הכלי כדי שתתחיל לפתח אותו. אחרי זה כבר הקמתי עמדות הדגמה בחנויות לדגימות שלנו".

עם הזמן הבין נתנאלי שהוא צריך להקים אולפן שיעסוק בכמה תחומים. "בא אליי חבר ואמר: אתה כבר לא יכול להקליט זמרים וחבר'ה ששרים, כי זה לוקח לך זמן יקר של תכנות. אז החלטתי להקים אולפן גדול שמחולק לכמה אגפים. יש אולפן הקלטות רגיל, שם יושבים גם טכנאים ומפקחים על העבודה, עושים הקלטות ועריכות וכו', בזמן שאני מתעסק בפיתוח. עם הזמן, כשהתחלנו לצלם יותר ויותר סרטוני הדגמות, חשבנו שפשוט יותר להקים אולפן וידאו במקום לבקש טובות מאחרים. וכך עשינו.

"הקמנו אולפן שהיום מצלמים בו גם פודקאסטים וקליפים ועוד. כיום, כשזמר צריך לצלם משהו דחוף אפילו בשתיים בלילה, הוא יכול פשוט לבוא לאולפן שלנו. יש בו צלמים ועורכים שעושים את כל עריכות הוידאו והגרפיקה. כך שכיום יש לי שלושה אולפנים: אולפן הפיתוח שלי, אולפן ההקלטות ואולפן הוידאו. באולפן ההקלטות, אנחנו עושים גם פיתוחים של הכלים".

נתנאלי גם הפיק מופע מיוחד, שנועד להדגים על במה חיה, למוזיקאים ואמנים, את הדגימות והתכנות שלו ושל הצוות שלו על מגוון כלים. "עשיתי כבר שלושה מופעים כאלה, האחרון לפני כשנתיים. זה רעיון שאת ההשראה אליו קיבלתי מתערוכות המוזיקה שהסתובבתי בהן. עשיתי כאן מופע משלנו בארץ, שהיה סוג של תערוכה חיה - שכללה הדגמה של כל המוצרים שיוצאים אצלנו, האורגנים שאני מפתח.

"תחשוב: אם אתה קלידן ויש חמש חברות קלידים ואתה מתלבט מה מביניהן הכי טוב, כדי לשמוע כל אורגן תצטרך לכתת רגליים לחנות אחרת: אחת שמייבאת את האורגן הזה, ואחרת שנמצאת במקום אחר לגמרי, שמייבאת את החברה השנייה. ואם אתה רוצה לשמוע חמש, תבזבז על כך יום שלם אם לא יותר, כשאתה גם כבר לא זוכר מה בדיוק שמעת בחנות הקודמת... בבמה שאני הפקתי, כל קלידן יכול היה לשמוע את כל האורגנים וכל המקצבים ולהחליט מה נשמע יותר טוב. במופע הזה גם שמעו את כל הכלים הללו בהגברה טובה, עם כל מיני טכנולוגיות חדשות בעולם המוזיקה. "אנחנו גם מארחים במופע הזה אמנים וזה אירוע מעניין. כל הזמרים והמוזיקאים שמגיעים למופע ומתארחים על הבמה, הם כאלה שאהבו את הפעילות שעשיתי ומגיעים בהתנדבות לתת את החלק שלהם. באחד המופעים, למשל, הגיע ישי ריבו למופע ושר על הבמה. הוא הכיר אותי בכלל כשהגיע להקליט אצלי משהו, וראה איך כל האולפן מלא באביזרים ייחודיים כמו סקסופון אלקטרוני. כשראה סרטון של העבודה שלנו, הוא אמר: אני מעריך את מה שאתה עושה, ואני אבוא להשתתף במופע. לא האמנתי שהוא

יגיע, אבל הוא פשוט הגיע ושר במופע ודיבר על כל הפעילות שאני עושה. צילמנו את זה וזה עלה לרשת".

הפסגה: סט תופים אלקטרוני

אתה עוסק היום בעיקר בעשייה המוזיקלית שמאחורי הקלעים, התכנות, הדגימות וכו'. לא "מדגג" לך לחזור וליצור מוזיקה משלך?

"אז האמת היא שכן עשיתי לפני שנתיים משהו כזה, והוצאתי את אלבום הנעימות שלי. אמרתי לעצמי: אני אמנם מתעסק בפיתוח, אבל אני רוצה שיהיה משהו על שמי, שאדע שהוצאתי משהו משלי. באלבום הנעימות הזה מיציתי את כל הכלים שדגמתי במשך השנים באלבום אחד, וב־ה הנעימות האלה מתנגנות כל העת בחתונות, אירועים ודינורים. שולחים לי סרטונים מכל העולם, וכיף לראות את זה. מעבר לזה, לנגן באירועים? פחות מעניין אותי".

ולעבד שירים, כמו בעבר?

"אני עושה את זה עד היום לעתים, אך זה תלוי בתקופות. בתחום הפיתוח, יכולה להיות תקופה בה יוצאים 3 אורגנים חדשים בו זמנית, ואז אתה עובד מסביב לשעון לעדכן כל את כל האורגנים בדגימות שלך, וזה יכול לקחת אפילו חצי שנה, שרק לאחריה אתה חוזר לעניינים. יש אמנם זמנים בהם יותר עמוס מהבחינה הזאת ויש שכאלה שפחות, וכשיותר רגוע אני כן עושה עיבודים פה ושם. כעת, לפני התערוכה למשל, במשך חודשיים לא לקחתי שום עבודה מוזיקלית חיצונית, כי התערוכה היתה חשובה לי יותר מהכל".

וכשהוא עסוק, הוא שולח לעתים את הפונים לאחיו, המעבד אליה נתנאלי, כוכב צעיר בשמי העיבודים. "אליה הוא מוכשר־על", אומר עדי. "הוא התחיל אצלי כטכנאי באולפנים, והתפתח משם. היום הוא ברמה מאד גבוהה. כמעט כל דבר שיצא היום מ־סינטי מוזיק', לא יוצא בלי חוות הדעת שלו. אני סומך על הדעה הכנה והישרה שיש לו בכל דבר".

הקשר ביניהם הדוק, למרות כ־15 שנה הבדל שיש ביניהם, עדי בן 39, ואחיו אליה בן 24. "כשהתחלתי לנגן בגיל 15, רק אז הוא נולד... אבל עם השנים הוא לקח את זה מאד יסודי. יש לו במוזיקה פדנטיות כל כך חזקה ומדויקת".

כאמור, לא רק מתחום המוזיקה החסידית יש ביקוש לדגימות ולתכנות של עדי נתנאלי. הוא מקבל פניות והזמנות גם מרחבי העולם. "יצא לי לקבל פניות ממקומות שלא חלמתי שאקבל.

מירדן וטורקיה וערב הסעודית, ועד רוסיה, איטליה ואפילו ניגריה. נגנים גויים שאוהבים את הפיתוחים שאני עושה. גם שם יש ביקוש למקצבים האלה".

איך הם מגיעים אליך?

"הרבה מהם דרך הסרטונים שהתפרסמו ברשת. הם רואים כל מיני דברים שאני עושה ומתלהבים. למשל, יש פיתוח שעשיתי לאחרונה למערכות תופים, שכלל לא קשור לעולם היהודי. הוצאתי סרטון הדגמה שכולו באנגלית ופונה לעולם הרחב, לכל מיני רוקיסטים בעולם שמנגנים במערכות אלקטרוניות".

נתנאלי הוא אחד הוותיקים בשוק הזה. הוא מפתח לדבריו כבר מגיל 18, מה שאומר שכבר 21 שנים הוא עוסק בתחום.

מה מבחינתך פסגת הפיתוחים שלך?

"הפיתוח הזה של התופים האלקטרוניים שהזכרתי. אתה בעצם יכול לשבת עם אוזניות בלילה ולתופף, ואף אחד לא שומע אותך ואתה לא מפריע לאף אחד. כדי להגיע לתוצאה המקסימלית, דגמתי 40 מערכות תופים שונות, כך שמי שמשתמש בתכנות שלי, מקבל איזו מערכת תופים שהוא רוצה, באיזה גוון וצבע שאהוב עליו. הוא גורם בעצם למערכת האלקטרונית, לנגן 40 מערכות תופים שונות.

"אגב, עכשיו אני עובד על פיתוח חדש נוסף - סט די.ג'יי לקלידים, בשם 'אלקטריק פרימיום'. לפני כמה שנים רוב המוזיקה בחתונות עברה להיות מוזיקה אלקטרונית, וזה סוג של מהפכה. כל קלידן שלא נמצא היום במוזיקה האלקטרונית, מתיישן ונעלם מהמפה. לכן, ידעתי שאם לא אדביק את הפער הזה, אני נשאר מאחורה, וכל הפיתוחים שעשיתי במשך השנים ייעלמו עם הזמן. אז נכנסתי לזה עם כל הכח. ישבתי עם כל מיני חבר'ה שעוסקים בדי.ג'יי ועם כל מיני מפתחים, בהם יוחנן אורי ועוד נגנים שהמקצוע שלהם הוא אלקטרוני, וכמו רבי עקיבא שלמד תורה בגיל 16 ו־17 מה הולך אצל בני מצעירים בני ישיבות בני 16 ו־17 מה הולך אצל בני הישיבות היום. קיבלתי הערות, אך למדתי מהכל, וכעת הוצאתי את אחד מהסטים האלקטרוניים, שאני מקווה שהוא יהיה מהטובים ביותר שקיימים היום בשוק הקלידים. אני כל הזמן משקיע בו עוד ומפתח אותו.

"פעמים רבות מוזיקאים אומרים לעצמם: אני כבר נמצא במעמד מסוים, ואף אחד לא יגיד לי מה לעשות. אבל פה אימצתי את המשפט: איזהו חכם הלומד מכל אדם, ולמדתי מחבר'ה שיכולים להיות הילדים שלי. שמעתי דוגמאות, וזה קידם אותי מאד במוזיקה האלקטרונית". ■

"פתאום אתה נמצא בין שני עולמות. מצד אחד עולם העיצוב והסגנון, אך מצד שני אני קולט שיש לי גם תשוקה ללימוד. יש לי סיפוק גדול לסיים מסכתות"

